

Advisering in 2025

Ingekomen en afgedane adviesaanvragen

12,5 fte

Vice-president **1**
Staatsraden **13**
Staatsraden van het Koninkrijk **3**
Staatsraden in buitengewone dienst **1**

Budget
€ 14,7 miljoen

37 Juristen/adviseurs

33,1 fte

Ingekomen

344

Welk ministerie heeft de meeste adviezen aangevraagd?

46 Justitie en Veiligheid
41 Infrastructuur en Waterstaat
40 Financiën
36 Sociale Zaken en Werkgelegenheid
26 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Enkele categorieën van ingekomen adviesaanvragen

152 Voorstellen van (rijks)wet
146 Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks)bestuur
13 Initiatief(rijks)wetsvoorstellen
6 Voorlichting
2 Oordelen begrotingstoezicht

Afgedaan

312

Welk ministerie heeft de meeste adviezen van de Afdeling advisering ontvangen?

41 Justitie en Veiligheid
35 Financiën
33 Infrastructuur en Waterstaat
31 Sociale Zaken en Werkgelegenheid
26 Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Enkele categorieën van uitgebrachte adviezen

139 Voorstellen van (rijks)wet
129 Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks)bestuur
9 Initiatief(rijks)wetsvoorstellen
6 Voorlichting
2 Oordelen begrotingstoezicht
1 Beschouwing klimaattoezicht

Negatief dictum **11,4%**

Positief dictum **88,6%**

Advies
conform **61,5%**

Doorlooptijden adviezen

122 adviezen binnen 1 maand
82 adviezen binnen 2 maanden
57 adviezen binnen 3 maanden
43 adviezen langer dan 3 maanden

48

gemiddelde adviesduur
in dagen

Overzicht van alle cijfers:

raadvanstate.nl/jaarverslag2025

Advisering Ingekomen en afgedane adviesaanvragen

	2025	2024	2023	2022	2021
In behandeling op 1 januari	28	50	60	42	85
Ingekomen	344	329	341	396	389
Ter advisering	372	379	401	438	474
Afgedane aanvragen	312	351	349	377	431
Ingetrokken	0	0	2	1	1
Per 31 december in behandeling	60	28	50	60	42

Onder het aantal ingekomen adviesaanvragen in 2025 zijn inbegrepen 17 adviesaanvragen van het Koninkrijk. In de voorgaande jaren waren dat 30 (2024), 24 (2023), 28 (2022) en 28 (2021).

Advisering Categorieën van ingekomen adviesaanvragen

	2025	2024	2023	2022	2021
Beschouwing Klimaattoezicht	1	1	1	1	1
Bestuursgeschillen	0	0	0	0	0
Initiatief(rijks)wetsvoorstellen	13	3	14	13	14
Naturalisaties	4	15	10	14	9
Nota's van wijziging	0	2	4	2	7
Ongevraagde adviezen	2	1	0	1	1
Onteigeningen	7	26	17	36	21
Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks)bestuur	146	128	148	157	168
Onverplichte adviezen	1	2	1	1	0
Oordelen onafhankelijk begrotingstoezicht (OBT)	2	2	2	3	2
Overige	0	0	0	2	4
Verdragen (ter stilzwijgende goedkeuring)	10	21	16	21	18
Voorlichting aan de Regering	3	7	0	4	3
Voorlichting aan de Tweede Kamer	2	1	2	3	2
Voorlichting aan de Eerste Kamer	1	0	1	1	1
Voorstellen van (rijks)wet	152	120	125	137	138
Totaal	344	329	341	396	389

Advisering Categorieën van afgedane adviesaanvragen

	2025	2024	2023	2022	2021
Beschouwing klimaattoezicht	1	1	1	1	1
Bestuursgeschillen	0	0	0	0	0
Initiatief(rijks)wetsvoorstellen	9	9	10	13	17
Naturalisaties	4	16	11	13	10
Nota's van wijziging	0	2	5	3	7
Ongevraagde adviezen	2	1	0	1	2
Onteigeningen	8	24	21	37	18
Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks)bestuur	129	139	154	144	191
Onverplichte adviezen	1	2	1	1	0
Oordelen onafhankelijk begrotingstoezicht (OBT)	2	2	2	3	2
Overige	0	0	0	2	4
Verdragen (ter stilzwijgende goedkeuring)	11	25	11	20	20
Voorlichting aan de Regering	4	6	1	4	3
Voorlichting aan de Tweede Kamer	1	0	2	4	1
Voorlichting aan de Eerste Kamer	1	1	1	1	1
Voorstellen van (rijks)wet	139	123	129	130	154
Totaal	312	351	349	377	431

Advisering Ingekomen adviesaanvragen per ministerie

	2025	2024	2023	2022	2021
Algemene Zaken	6	2	3	4	6
Asiel en Migratie	8	5	nvt	nvt	nvt
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	25	33	60	69	59
Buitenlandse Zaken	14	31	23	11	15
Defensie	4	4	3	3	5
Economische Zaken	13	4	nvt	nvt	nvt
Economische Zaken en Klimaat	0	11	18	23	24
Financiën	40	39	33	50	44
Infrastructuur en Waterstaat*	41	38	44	56	46
Justitie en Veiligheid	46	61	55	76	69
Klimaat en Groene Groei	21	6	nvt	nvt	nvt
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	nvt	5	11	10	12
Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	19	3	nvt	nvt	nvt
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	20	15	18	22	26
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	36	25	30	35	35
Volksgesondheid, Welzijn en Sport	25	36	43	37	48
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening*	26	11	nvt	nvt	nvt
Totaal	344	329	341	396	389
* Waarvan onteigeningen	7	26	17	36	21

Advisering Aantal adviezen per ministerie

	2025	2024	2023	2022	2021
Algemene Zaken	4	3	4	4	7
Asiel en Migratie	11	2	nvt	nvt	nvt
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*	22	36	48	44	54
Buitenlandse Zaken	17	35	17	9	14
Defensie	3	4	3	3	5
Economische Zaken	11	3	nvt	nvt	nvt
Economische Zaken en Klimaat	0	13	22	17	35
Financiën	35	41	35	49	46
Infrastructuur en Waterstaat*	33	26	41	39	37
Justitie en Veiligheid	41	62	63	72	74
Klimaat en Groene Groei	19	5	nvt	nvt	nvt
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	0	7	11	9	13
Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	16	3	nvt	nvt	nvt
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	18	13	18	23	28
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	31	25	33	34	41
Volksgesondheid, Welzijn en Sport	26	46	33	37	59
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening*	17	3	nvt	nvt	nvt
Totaal	304	327	328	340	413

* 2025 is exclusief 8 onteigeningszaken
 2024 is exclusief 24 onteigeningszaken
 2023 is exclusief 21 onteigeningszaken
 2022 is exclusief 37 onteigeningszaken
 2021 is exclusief 18 onteigeningszaken

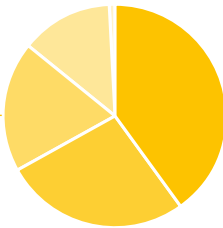
Advisering Gemiddelde adviesduur in dagen per ministerie

	2025	2024	2023	2022	2021
Algemene Zaken	63	53	68	59	37
Asiel en Migratie	44	31	nvt	nvt	nvt
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	56	53	50	58	47
Buitenlandse Zaken	26	37	38	25	33
Defensie	11	28	40	13	16
Economische Zaken	57	28	nvt	nvt	nvt
Economische Zaken en Klimaat	nvt	83	56	74	52
Financiën	31	41	31	35	32
Infrastructuur en Waterstaat*	49	59	51	60	35
Justitie en Veiligheid	54	45	46	44	47
Klimaat en Groene Groei	72	14	nvt	nvt	nvt
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	nvt	66	31	57	38
Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	61	25	nvt	nvt	nvt
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	68	57	67	42	47
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	40	50	40	32	32
Volksgesondheid, Welzijn en Sport	38	57	47	38	37
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening*	51	7	nvt	nvt	nvt
Totaal	48	49	46	46	40

* 2025 is exclusief 8 onteigeningszaken
 2024 is exclusief 24 onteigeningszaken
 2023 is exclusief 21 onteigeningszaken
 2022 is exclusief 37 onteigeningszaken
 2021 is exclusief 18 onteigeningszaken

Advisering Doorlooptijden adviesaanvragen

Doorlooptijd	2025		2024		2023		2022		2021	
	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal
tot 1 maand	122	40,1%	134	41,0%	139	42,4%	144	42,5%	213	51,6%
1-2 maanden	82	27,0%	83	25,4%	97	29,6%	95	28,0%	100	24,2%
2-3 maanden	57	18,8%	56	17,1%	55	16,8%	64	18,9%	58	14,0%
3-6 maanden	41	13,5%	50	15,3%	33	10,1%	35	10,3%	41	9,9%
>6 maanden	2	0,7%	4	1,2%	4	1,2%	1	0,3%	1	0,3%
Totaal	304	100,0%	327	100,0%	328	100,0%	339	100%	413	100%

* 2025 is exclusief 8 onteigeningszaken
 2024 is exclusief 24 onteigeningszaken
 2023 is exclusief 21 onteigeningszaken
 2022 is exclusief 37 onteigeningszaken
 2021 is exclusief 18 onteigeningszaken

Advisering Dicta van de adviezen van 2025

Ministerie	Conform	Rekening houden voordat	Niet tenzij aan- gepast		% zwaar	Met dictum	Geen dictum	Ingetrok- ken	Totaal
			Niet						
Algemene Zaken	2	1	0	0	0,0%	3	1	0	4
Asiel en Migratie	1	5	4	0	40,0%	10	1	0	11
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	12	7	1	0	5,0%	20	1	0	21
Buitenlandse Zaken	15	2	0	0	0,0%	17	0	0	17
Defensie	3	0	0	0	0,0%	3	0	0	3
Economische Zaken	8	0	2	0	20,0%	10	0	0	10
Financiën	23	6	3	0	9,4%	32	3	0	35
Infrastructuur en Waterstaat	27	7	1	0	2,9%	35	0	0	35
Justitie en Veiligheid	21	13	1	1	5,6%	36	2	0	38
Klimaat en Groene Groei	9	6	0	0	0,0%	15	3	0	18
Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	4	4	4	2	42,9%	14	1	0	15
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	9	4	5	0	27,8%	18	0	0	18
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	19	8	3	0	10,0%	30	1	0	31
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	21	4	1	0	3,8%	26	0	0	26
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	13	6	0	2	9,5%	21	0	0	21
Initiatiefwetsvoorstellen	0	5	3	1	44,4%	9	0	0	9
Totaal	187	78	28	6	11,4%	299	13	0	312

Colofon

Tekst

Raad van State

Vormgeving en opmaak

Enof creatieve communicatie

Den Haag, april 2026

Website Jaarverslag 2025

www.raadvanstate.nl/jaarverslag2025

Website Raad van State

www.raadvanstate.nl

Algemeen mailadres

voorlichting@raadvanstate.nl